

CAPÍTOL I

Durant molt temps, vaig assegurar que havia vist l'escena del meu naixement. Sempre que explicava això, els adults se'n reien, però després, pensant que potser els prenia el pèl, fitaven el meu rostre pàllid i poc infantil amb una mirada tenyida d'un lleuger sentiment d'odi. Sempre que ho explicava en presència d'algun convidat que no era de la família més propera, l'àvia, patint perquè em prenguessin per ximple, em tallava amb la seva veu aguda i m'enviava a jugar a algun altre lloc.

Tot i riure's de mi, normalment els adults intentaven convèncer-me amb alguna mena d'explicació científica. Adoptant aquell to apassionat i una mica teatral amb què s'expliquen les coses a la canalla, em deien que els nadons encara no tenen els ulls oberts en el moment de néixer, o que, encara que els hi tinguessin, era impossible que poguessin veure les coses prou clares per recordar-les. Veient que jo no quedava convençut, em sacsejaven les espatlles menudes dient-me: «¿No et sembla?», i llavors era com si s'adonessin que estaven a punt de caure en una trampa que jo els hagués parat amb astúcia. «Encara que sigui un marrec, no puc pas abaixar la guàrdia», es deien. «Segur que és un parany perquè li expliqui “allò”. Ara bé, si és així, ¿per què no fa les preguntes innocents que fan totes les criatures per saber d'on vénen o per què han nascut?» Llavors, sense dir res, tornaven a mirar-me amb un lleu somriure als llavis que donava a entendre que s'havien ofès per algun motiu que ni ells mateixos no comprenien.

Però tot plegat era un malentès. Jo no tenia cap intenció de preguntar-los res sobre «allò». De fet, tenia tanta por de ferir els sentiments dels adults que era impossible que se m'acudís parlar-los cap trampa.

Per més explicacions que em donessin, o per més que se'n riguessin per treure-se'm de sobre, jo estava segur que havia presenciat l'escena del meu naixement. Pot ser que la meva creença vingués de la descripció que me n'havia fet algú que hi havia estat present, o que simplement fos fruit de la meva imaginació. Fos com fos, hi havia una cosa que estava convençut d'haver vist amb els meus propis ulls. Era la vora del cossi on m'havien banyat per primer cop. Era un cossi de fusta nova i clara, amb una vora que vista des de dins brillava amb suavitat. Aquesta era l'única part de tota la superfície de fusta que lluïa una mica, com si fos feta d'or. L'aigua que s'agitava dins el cossi en llepava l'interior com si fos la punta d'una llengua, sense arribar a sobreeixir. Ara bé, a causa dels reflexos o dels raigs de llum que hi queien a sobre, quan l'aigua pujava fins a la vora, les petites onades xocaven entre si i refulgien lleument.

La prova més poderosa que contradeïa aquest record era el fet que no vaig néixer de dia, sinó a les nou del vespre. Com que era a l'hivern, és impossible que hi hagués llum natural. Jo aventurava que potser era un llum elèctric. Així, encara que tothom se'n rigués, jo podia refugiar-me fàcilment en la meva contradicció al·legant que, tot i haver nascut de nit, la claror no tenia per què provenir dels raigs del sol. D'aquesta manera, la vora del cossi lleument il·luminada surava una vegada i una altra dins els meus records, tal com segurament l'havia vista durant aquell primer bany.

Vaig néixer dos anys després del Gran Terratrèmol de Kantō [1925].

Deu anys abans, el meu avi havia hagut de renunciar al càrrec de governador colonial en acceptar tota la responsabilitat d'un suborn que havia comès un dels seus subordinats. (Que consti que no parlo amb eufemismes. No he vist mai ningú amb una confiança tan absoluta i tan absurda en l'espècie humana com la que tenia el meu avi.) A partir d'aquell moment, la meua família va iniciar un declivi imparabile que els va dur a rossolar pendent avall, cantussejant alegrement com si no passés res: deutes enormes, embargaments, venda de diverses propietats, i llavors, a mesura que les dificultats econòmiques augmentaven, una vanitat malaltissa que cremava amb unes flames cada cop més altes, com si fossin atiades per un fosc impuls.

De resultes d'això, vaig néixer en una vella casa de lloguer situada en un racó d'un barri que no era dels millors de Tòquio. La casa tenia un aire pretensions i feia la impressió de ser una construcció llòbrega, enrevesada i decadent. Si la miraves des del capdamunt del carrer, tenia dues plantes, mentre que des del capdall en tenia tres. S'hi entrava per una imponent porta de ferro que donava a un jardí. Passat el jardí, s'alçava la casa, amb una sala d'estil occidental tan àmplia com una capella cristiana d'un barri dels afores i una colla d'habitacions fosques. Els membres de la família érem l'avi, l'àvia, el pare, la mare i jo. El servei estava format per sis criades. Així, doncs, érem un total d'onze persones vivint en aquella casa que xerricava com una vella calaixera.

L'origen dels problemes familiars es trobava en la passió de l'avi pels negocis, i en la malaltia i el caràcter pròdig de l'àvia. Temptat pels projectes quimèrics que li proposaven alguns amics enredaires, l'avi viatjava sovint fins a províncies llunyanes so-